

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องการพัฒนาความสามารถในการเป็นผู้นำทีมด้วยชุดฝึกปฏิบัติในรายวิชามนุษย์กับสิ่งแวดล้อม ปีการศึกษา 2553 นี้ แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ประสิทธิภาพของชุดฝึกปฏิบัติการพัฒนาความสามารถในการเป็นผู้นำทีม

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ความพึงพอใจต่อชุดฝึกปฏิบัติการพัฒนาความสามารถในการเป็นผู้นำทีม

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ความสามารถในการเป็นผู้นำทีม

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่เรียนด้วยกระบวนการทำงานเป็นทีมที่มีการพัฒนาความสามารถในการเป็นผู้นำทีม

ตอนที่ 5 วิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปผลการพัฒนาความสามารถในการเป็นผู้นำทีมด้วยชุดฝึกปฏิบัติ

เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการแปลความหมายและการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลให้ถูกต้อง ผู้วิจัยได้กำหนดความหมายสัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

n	แทน	จำนวนนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
$\bar{D}$	แทน	ผลต่างของคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนและก่อนเรียน
t	แทน	สถิติทดสอบที่ใช้พิจารณาใน t-distribution
E_1	แทน	ประสิทธิภาพของผลงาน
E_2	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างชุดฝึกปฏิบัติการพัฒนาความสามารถในการเป็นผู้นำทีมจำนวน 3 ชุด คือ ชุดที่ 1 บทบาทและพฤติกรรมของผู้นำทีม ชุดที่ 2 กระบวนการในการทำงานของผู้นำทีม และชุดที่ 3 ทักษะการเป็นผู้นำทีม โดยนำมาใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการสุ่มอย่างง่ายโดยการจับสลากจำนวน 1 หมู่เรียน จากนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนกับผู้วิจัย ทั้งหมด 4 หมู่เรียน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้คือ section 015 เป็นนักศึกษาคณะวิทยาการจัดการ สาขาบัญชี และนักศึกษาสาขานิเทศศาสตร์ รวมจำนวน 80 คน จากนั้นวัดประสิทธิภาพของชุดฝึกโดยใช้คะแนนแบบทดสอบก่อนเรียนของชุดฝึกปฏิบัติการพัฒนาความสามารถในการเป็นผู้นำทีม และนำคะแนนชิ้นงาน และคะแนนการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียนมาวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดฝึกตามเกณฑ์ 75/75 โดยใช้สูตร E_1/E_2 จากนั้นนำแบบสอบถามความพึงพอใจต่อชุดฝึกปฏิบัติ แบบสอบถามความสามารถในการเป็นผู้นำทีมมาวิเคราะห์โดยใช้ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และนำแบบสังเกตบทบาทและพฤติกรรมของผู้นำทีมมาวิเคราะห์ด้วยค่าร้อยละ สำหรับการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มตัวอย่างที่เรียนโดยกระบวนการทำงานเป็นทีมที่มีการพัฒนาผู้นำทีมได้นำคะแนนแบบทดสอบก่อนเรียนและคะแนนแบบทดสอบหลังเรียนของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 80 คน มาหาค่าเฉลี่ย และวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนรวมโดยหาค่า t-test และนำผลการวิเคราะห์จากคำถาม

ปลายเปิดจากแบบสอบถามชุดต่างๆมาวิเคราะห์ สังเคราะห์และสรุปผลการพัฒนาความสามารถในการเป็นผู้นำทีมด้วยชุดฝึกปฏิบัติเพื่อใช้ในกระบวนการทำงานเป็นทีม ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ประสิทธิภาพของชุดฝึกปฏิบัติการพัฒนาความสามารถในการเป็นผู้นำทีม

การวิเคราะห์ประสิทธิภาพของชุดฝึกปฏิบัติการพัฒนาความสามารถในการเป็นผู้นำทีม โดยให้นักศึกษาแบ่งเป็นทีม ๆ ละ 5 คน และให้แต่ละทีมเลือกศึกษาค้นคว้า และทำรายงานจากหัวข้อย่อยในเรื่องทรัพยากรธรรมชาติ มลพิษในสิ่งแวดล้อม ปัญหาสิ่งแวดล้อมและภัยพิบัติทางธรรมชาติ โดยให้ผู้นำทีมจำนวน 16 คนศึกษาชุดฝึกปฏิบัติการพัฒนาความสามารถในการเป็นผู้นำทีมจำนวน 3 ชุด และวิเคราะห์ประสิทธิภาพของชุดฝึกปฏิบัติ จากการประเมินผลด้วยแบบทดสอบก่อนศึกษาชุดฝึกปฏิบัติ E_1 และการประเมินผลชิ้นงาน รวมทั้งประเมินผลด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียน E_2 ตามเกณฑ์ 75/75ซึ่งผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 4.1 และ 4.2 ดังนี้

ตาราง 4.1 ร้อยละ และคะแนนเฉลี่ยจากการหาประสิทธิภาพของผลงาน (E_1) และประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2)

ผู้นำ/ ลำดับที่	E_1		E_2			
	คะแนนทดสอบ ชุดฝึก 30 คะแนน	ร้อยละ	ชิ้นงาน 20 คะแนน	ทดสอบ 30 คะแนน	คะแนนเต็ม 50 คะแนน	ร้อยละ
คนที่ 1	22	73.33	20	20	40	80
คนที่ 2	24	80.00	18	23	41	82
คนที่ 3	25	83.33	18	24	42	84
คนที่ 4	20	66.66	17	21	38	76
คนที่ 5	17	56.66	17	18	35	70
คนที่ 6	29	96.66	18	20	38	76
คนที่ 7	21	70.00	17	19	36	72
คนที่ 8	17	56.66	19	13	32	64
คนที่ 9	21	70.00	18	21	39	78

ตาราง 4.1 (ต่อ) ร้อยละ และคะแนนเฉลี่ยจากการหาประสิทธิภาพของผลงาน (E_1) และประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2)

ผู้นำ/ ลำดับที่	E_1		E_2			
	คะแนน ทดสอบชุดฝึก 30 คะแนน	ร้อยละ	ชิ้นงาน 20 คะแนน	ทดสอบ 30 คะแนน	คะแนนเต็ม 50 คะแนน	ร้อยละ
คนที่ 10	22	73.33	18	18	36	72
คนที่ 11	25	83.33	18	23	41	82
คนที่ 12	21	70.00	18	18	36	72
คนที่ 13	23	76.66	17	23	40	80

คนที่ 14	23	76.66	20	20	40	80
คนที่ 15	29	96.66	20	22	42	84
คนที่ 16	29	96.66	19	22	41	82
รวม	$\bar{X} = 23.00$	76.66	-	-	$\bar{X} = 38.56$	77.12

จากตารางที่ 4.1 พบว่ากลุ่มตัวอย่างมี คะแนนเฉลี่ยของแบบประเมินผลก่อนการศึกษา ชุดฝึกปฏิบัติการพัฒนาความสามารถในการเป็นผู้นำทีมเท่ากับ 23.00 คิดเป็นร้อยละ 76.66 และ คะแนนเฉลี่ยจากการประเมินผลชิ้นงาน และคะแนนแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังจาก ศึกษา ชุดฝึกปฏิบัติการพัฒนาความสามารถในการเป็นผู้นำทีมด้วยตนเอง เท่ากับ 38.56 คิดเป็น ร้อยละ 77.12

ตารางที่ 4.2 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และร้อยละของคะแนนแบบทดสอบหลังจาก ศึกษาชุดฝึกปฏิบัติ คะแนนผลชิ้นงาน และคะแนนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียน ตามเกณฑ์ 75/75

คะแนน	$\bar{X}$	S.D.	ร้อยละ
คะแนนเฉลี่ยก่อนการศึกษาชุดฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง (คะแนนเต็ม 30 คะแนน)	23.00	1.28	76.66
คะแนนเฉลี่ยจากชิ้นงานและการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียน (คะแนนเต็ม 50 คะแนน)	38.56	2.04	77.12

จากตารางที่ 4.2 กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยก่อนการศึกษาด้วยตนเองจากชุดฝึก ปฏิบัติการพัฒนาความสามารถในการเป็นผู้นำทีม เท่ากับ 23.00 จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.28 คิดเป็นร้อยละ 76.66 และกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยจากชิ้นงาน และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียน เท่ากับ 38.56 จากคะแนนเต็ม 50 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 77.12 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 75/75

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ความพึงพอใจต่อชุดฝึกปฏิบัติการพัฒนาความสามารถในการเป็นผู้นำทีม

การวิเคราะห์ความพึงพอใจต่อชุดฝึกปฏิบัติการพัฒนาความสามารถในการเป็นผู้นำทีมทั้ง 3 ชุด และวิเคราะห์การนำความรู้การเป็นผู้นำทีมไปปฏิบัติในขณะเข้ากลุ่มด้วยแบบสอบถามแบบ มาตรฐานประเมินค่า (rating scale) จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 16 คน นำคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย ส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน ได้ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลค่าระดับความพึงพอใจของกลุ่ม ตัวอย่างในการศึกษาการพัฒนาความสามารถในการเป็นผู้นำทีมด้วยชุดฝึกปฏิบัติ (N=16)

รายการ	$\bar{X}$	S.D	ระดับบทบาท
1.บทบาท และพฤติกรรมของผู้นำทีม	4.13	0.619	มาก

2.กระบวนการในการทำงานของผู้นำทีม	4.19	0.750	มาก
3.ทักษะการเป็นผู้นำทีม	4.13	0.719	มาก
การนำความรู้การเป็นผู้นำไปปฏิบัติในขณะเข้ากลุ่ม			
1.ทักษะในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปความ	3.94	0.443	มาก
2.ทักษะในการวางแผน	4.06	0.574	มาก
3.ทักษะในการจัดการระบบข้อมูล	4.13	0.719	มาก
4.ทักษะในการตัดสินใจ	4.37	0.619	มาก
5.ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์	4.56	0.629	มากที่สุด
6.ทักษะด้านการบริหาร	4.25	0.577	มาก
7.ทักษะด้านการจัดการทีม	4.13	0.719	มาก
8.ทักษะด้านการสั่งการ	4.06	0.680	มาก
9.ทักษะการควบคุมงาน	4.06	0.574	มาก
10.ทักษะการดำเนินการประชุม	3.69	0.479	มาก
รวม	4.13	0.623	มาก

จากตารางที่ 4.3 พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อชุดฝึกปฏิบัติ ทั้ง 3 ชุด ได้แก่ ชุด บทบาทและพฤติกรรมของผู้นำทีม ชุดกระบวนการในการทำงานของผู้นำทีม และชุดทักษะการเป็นผู้นำทีม อยู่ในระดับมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ย 4.13 4.19 และ 4.13 ตามลำดับ สำหรับความพึงพอใจจากการนำความรู้การเป็นผู้นำไปปฏิบัติในขณะเข้ากลุ่ม พบว่าอยู่ในระดับมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ย 4.13 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.623 ซึ่งมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดได้แก่การนำความรู้เกี่ยวกับทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ไปปฏิบัติ โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.56 ส่วนทักษะอื่นๆ ได้แก่ทักษะในการตัดสินใจ ทักษะด้านการบริหาร ทักษะด้านการจัดการทีม และทักษะในการจัดระบบข้อมูล มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.37 4.25 และ 4.13 ตามลำดับ

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ความสามารถในการเป็นผู้นำทีม

การวิเคราะห์ความสามารถในการเป็นผู้นำทีม ในการนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติระหว่างเข้ากลุ่ม แบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้

3.1 วิเคราะห์โดยใช้แบบสอบถามแบบมาตราประเมินค่า (rating scale) จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 64 คน ซึ่งเป็นสมาชิกภายในทีมซึ่งไม่ใช่ผู้นำทีม ทีมละ 4 คน นำคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ได้ผลการวิเคราะห์ ดังตารางที่ 4.4 และ 4.5

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลค่าระดับความสามารถในการเป็นผู้นำทีม (N = 64)

รายการ	$\bar{X}$	S.D	ระดับความสามารถ
1.บทบาท หน้าที่ และพฤติกรรมของผู้นำทีม			
ก) หน้าที่ของผู้นำทีม			
1 กระตุ้น จูงใจและสร้างความสนใจในงานให้กับบุคคลในทีม	4.15	0.734	มาก
2 จูงใจสมาชิกให้ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ	4.15	0.690	มาก
3 เพิ่มพูนความรู้ ทักษะในการทำงานโดยการให้คำแนะนำ อธิบายเกี่ยวกับการทำงาน และถ่ายทอดแผนงาน ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการทำงาน	4.12	0.718	มาก
4 ส่งเสริมให้สมาชิกเกิดความภาคภูมิใจในงาน	4.25	0.613	มาก
5 ช่วยแก้ไขข้อขัดแย้งระหว่างบุคคลในการทำงานร่วมกัน	4.12	0.718	มาก
รวม	4.16	0.695	มาก
ตารางที่ 4.4 (ต่อ) ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลค่าระดับความสามารถในการเป็นผู้นำทีม (N = 64)			
รายการ	$\bar{X}$	S.D	ระดับความสามารถ
ข) ประสิทธิภาพในบทบาทและพฤติกรรมของผู้นำทีม			
1.ตัดสินใจเด็ดขาด กล้าคิด กล้าตัดสินใจ และกล้ารับผิดชอบ	4.37	0.627	มาก
2.มีเป้าหมายที่ชัดเจน โดยให้สมาชิกร่วมกันกำหนดเป้าหมาย	4.23	0.656	มาก
3.ความรู้ในงาน รู้หน้าที่ของตน และรู้จักใช้คน	4.28	0.673	มาก
4. มีความอดทน มีระเบียบวินัย มีความเฉลียวฉลาดรู้เท่าทันคน	4.25	0.613	มาก
5.มีมนุษยสัมพันธ์ดี เข้าใจผู้อื่น และยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ช่วยให้การงานราบรื่น และได้ผลสำเร็จ.	4.40	0.680	มาก
6.รู้จักรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกทีม	4.40	0.607	มาก
7.บุคลิกภาพดีเยี่ยม เป็นที่ยอมรับ น่าเชื่อถือ น่าศรัทธา และได้รับความไว้วางใจจากสมาชิกทีม และผู้อื่น	4.20	0.617	มาก
8.กิริยามารยาทเรียบร้อย สุภาพอ่อนโยน เข้ากับคนได้ทุกชั้น	4.22	0.696	มาก
9.มีศิลปะในการเจรจา	4.11	0.710	มาก
10.ความเป็นผู้นำ มีจิตใจหนักแน่น มีความยุติธรรม เป็นตัวอย่างที่ดีแก่สมาชิกทีม มีความซื่อสัตย์ สามารถคาดการณ์ และหยั่งรู้ถึงจิตใจของสมาชิกทีม เป็นผู้เอาใจเขามาใส่ใจเรา	4.35	0.571	มาก
11.มีคุณธรรม จริยธรรมในการทำงาน เช่นมีความซื่อสัตย์ ยุติธรรม มีความอดทน มีระเบียบวินัย มีความละเอียดต่อการทำซ้ำ	4.46	0.588	มาก

รวม	4.30	0.640	มาก
2. กระบวนการในการทำงานเป็นทีมของผู้นำทีม			
1. การจัดรูปแบบงาน สมาชิกมีเสรีภาพ และความอิสระในการทำงาน ได้ใช้ความรู้ความสามารถต่างๆ เพื่อให้เกิดความสำเร็จของชิ้นงาน ที่ถูกต้องและมีประโยชน์	4.40	0.553	มาก
2. ในการจัดกระบวนการ ได้คำนึงถึงความสามารถในการทำงานเป็นทีม	4.38	0.550	มาก
3. ความหลากหลายของบทบาท ได้แก่ เป็นผู้เชื่อมโยง ผู้ส่งเสริม สร้างสรรค์ เป็นผู้ประเมิน เป็นผู้ควบคุม	4.11	0.753	มาก
ตารางที่ 4.4 (ต่อ) ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลค่าระดับความสามารถในการเป็นผู้นำทีม (N = 64)			
รายการ	$\bar{X}$	S.D	ระดับความสามารถ
4. ความยืดหยุ่นในการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน หรือสามารถปฏิบัติงานแทนผู้อื่นในกรณีที่จำเป็น	4.31	0.660	มาก
5. การกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ชัดเจนและมีความเข้าใจร่วมกัน	4.29	0.579	มาก
6. การเปิดเผยต่อกัน และการเผชิญหน้าเพื่อแก้ปัญหา	4.34	0.567	มาก
7. การสนับสนุนและให้ความไว้วางใจต่อกัน	4.35	0.571	มาก
8. ความร่วมมือและการใช้ความขัดแย้งในทางสร้างสรรค์ ช่วยให้เกิดการถกเถียงโต้แย้ง ทำให้ทีมตัดสินใจดีขึ้น	4.23	0.724	มาก
9. ในการทำงานและการตัดสินใจมีการทำความเข้าใจอย่างชัดเจนในเหตุผล และวิเคราะห์ปัญหา ตรวจสอบทางเลือก นำผลการตัดสินใจไปปฏิบัติ	4.25	0.587	มาก
10. การตรวจสอบ ทบทวนผลงานและวิธีในการทำงาน.	4.20	0.642	มาก
11. การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกภายในทีม	4.48	0.615	มาก
12. การกำหนดบทบาทของสมาชิกอย่างชัดเจนและสมดุล	4.43	0.661	มาก
13. มีภาวะผู้นำและโครงสร้างที่ดี เช่น มีระบบการมอบหมายภาระงาน การสร้างข้อตกลงในการทำงาน และการจัดคนให้เหมาะสมกับงาน	4.40	0.607	มาก
รวม	4.32	0.620	มาก

3 ทักษะการเป็นผู้นำทีม

1. ทักษะด้านความคิดรวบยอด ได้แก่ การกำหนดปัญหา	4.17	0.675	มาก
--	------	-------	-----

การรวบรวม จัดระบบข้อมูล การวิเคราะห์ และการสรุปความ			
2 ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ในการอยู่ร่วมกัน การมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นทั้งภายในและภายนอกกลุ่มอย่างมีประสิทธิภาพ	4.38	0.604	มาก
3 ทักษะทางภาษาได้แก่ การฟัง การพูด	4.23	0.632	มาก
4 ทักษะด้านเทคนิค เช่นความรู้ ความสามารถ ความชำนาญในการปฏิบัติงาน	4.23	0.632	มาก
ตารางที่ 4.4 (ต่อ) ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลค่าระดับความสามารถในการเป็นผู้นำทีม (N = 64)			

รายการ	$\bar{X}$	S.D	ระดับความ
			สามารถ
5. การให้คำแนะนำในการปฏิบัติงานแก่สมาชิกในทีม	4.23	0.632	มาก
6. การกำหนดจุดมุ่งหมายหรือเป้าหมายของการดำเนินการ	4.23	0.632	มาก
7. การกำกับ ดูแลให้สิ่งที่กำลังทำนั้นถูกต้อง เหมาะสมที่สุด	4.23	0.632	มาก
8. ทักษะการจัดการเพื่อแบ่งงานกำหนดหน้าที่ต่างๆ ตามความถนัด	4.29	0.655	มาก
9. การประสานงานเพื่อให้สมาชิกทุ่มเท และร่วมดำเนินการเพื่อให้งานบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย	4.34	0.538	มาก
10. การสั่งการ และการมอบหมายงาน	4.25	0.708	มาก
11. การจูงใจคนและการกระตุ้นให้สมาชิกมีความกระตือรือร้นในการทำงาน	4.20	0.733	มาก
12. ผู้นำกระทำตนเป็นตัวอย่างที่ดี เข้าใจสมาชิกของตน เข้าใจข้อตกลง	4.32	0.664	มาก
13. การติดต่อสื่อสารกับสมาชิกอย่างใกล้ชิด	4.31	0.683	มาก
14. การขจัดข้อขัดแย้งที่เกิดขึ้นระหว่างสมาชิกที่จะทำให้งานไม่เป็นไปตามเป้าหมาย	4.22	0.599	มาก
15. การควบคุม และการกำกับให้การทำงานต่างๆ เป็นไปตามแผนการประสานงาน และการให้รางวัล การตอบแทน อย่างถูกต้องเหมาะสม	4.22	0.599	มาก
16. ความสามารถในการจัดการความขัดแย้งภายในทีม	4.28	0.600	มาก
17. การดำเนินการประชุมเป็นไปอย่างราบรื่น	4.42	0.635	มาก
รวม	4.27	0.641	มาก

จากตารางที่ 4.4 การวิเคราะห์ความสามารถในการเป็นผู้นำทีม พบว่าพบภาพ หน้าที และพฤติกรรมของผู้นำทีม ในส่วนของหน้าที่ผู้นำทีม ทั้ง 5 หน้าที่ อยู่ในระดับมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ย อยู่ที่ 4.16 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.695 โดยหน้าที่ในการส่งเสริมให้สมาชิกเกิดความ

ภาคภูมิใจในงานเป็นหน้าที่ที่เด่นที่สุดด้วยคะแนนเฉลี่ย 4.25 รองลงมาได้แก่การกระตุ้น จูงใจและสร้างความสนใจในงานให้กับบุคคลในทีม และจูงใจสมาชิกให้ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ตามลำดับด้วยคะแนนเฉลี่ย 4.15

ในส่วนของประสิทธิภาพในบทบาทและพฤติกรรมของผู้นำทีมพบว่าอยู่ในระดับมากทั้ง 11 บทบาท โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.30 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.640 โดยมีบทบาทในเรื่องคุณธรรม จริยธรรมในการทำงาน เช่นความซื่อสัตย์ ยุติธรรม มีความอดทน มีระเบียบวินัยเป็นบทบาทที่เด่นที่สุด โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 4.46 และมีบทบาทที่เด่นรองลงมาได้แก่ การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เข้าใจผู้อื่น และยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ช่วยให้การงานราบรื่นและได้ผลสำเร็จ และการรู้จักรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกทีม มีค่าคะแนนเฉลี่ย อยู่ที่ 4.40 ตามลำดับ

สำหรับความสามารถในส่วนของการบริหารงานเป็นทีมของผู้นำทีม พบว่าผู้นำทีมมีความสามารถในการบริหารทั้ง 13 กระบวนการ ในระดับมาก โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.32 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.620 และมีกระบวนการในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกภายในทีมเด่นที่สุด ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.48 และกระบวนการในการกำหนดบทบาทของสมาชิกอย่างชัดเจนและสมดุล กระบวนการจัดรูปแบบงาน เพื่อให้สมาชิกมีเสถียรภาพ และความอิสระในการทำงาน ได้ใช้ความรู้ความสามารถต่างๆ เพื่อให้เกิดความสำเร็จของชิ้นงาน และการมีภาวะผู้นำและโครงสร้างที่ดี มีระบบการมอบหมายภาระงาน การสร้างข้อตกลงในการทำงาน อยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.40

ส่วนความสามารถในทักษะการเป็นผู้นำทีม พบว่าทักษะทั้ง 17 ทักษะ อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.27 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.641 และพบว่าทักษะในการดำเนินการประชุม มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.42 ซึ่งสูงกว่าทักษะอื่นๆ รองลงมาได้แก่ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ในการอยู่ร่วมกัน การมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นทั้งภายในและภายนอกกลุ่ม ทักษะการประสานงานเพื่อให้สมาชิกทุ่มเท และร่วมดำเนินการเพื่อให้งานบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.38 และ 4.34 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5 ร้อยละ ของบทบาทและพฤติกรรมของผู้นำทีม (N = 32)

รายการสังเกต	ใช่/มี/เหมาะสม	ไม่ใช่/ไม่มี/ไม่เหมาะสม
	ร้อยละ	ร้อยละ
1. การกำหนดเป้าหมายของงานไว้อย่างชัดเจน	98	2
2. ความคิดริเริ่มหรือทำให้ประเด็นชัดเจนขึ้น	90.6	9.4
3. สร้างความสับสนด้วยการนำประเด็นที่ไม่เกี่ยวข้องมาอภิปราย หรือรีบข้ามไปประเด็นอื่น	25	75
4. หาวิธีการ/สร้างความชัดเจน/ลงมือแก้ไขข้อขัดแย้ง หรือความเห็นที่แตกต่าง	93.8	6.3

ตารางที่ 4.5 (ต่อ) ร้อยละ ของบทบาท และพฤติกรรมของผู้นำทีม (N = 32)

รายการสังเกต	ใช่/มี/เหมาะสม	ไม่ใช่/ไม่มี/ไม่เหมาะสม
	ร้อยละ	ร้อยละ
5. ยกเหตุผลอ้าง หรืออ้อนวอน หรือชักชวนเกลี้ยกล่อมให้คล้อยตาม	56.3	43.8
6. ใช้คำสั่งหรือการบังคับผู้อื่นให้ยินยอม	12.5	87.5
7. ให้กำลังใจหรือช่วยให้ผู้อื่นได้แสดงความคิดเห็น	96.9	3.1
8. มีความเหมาะสมในการตัดสินใจระหว่างการดำเนินกิจกรรมกลุ่ม	87.5	87.5
9. ให้การรับฟังและตอบสนองต่อความคิดเห็นของผู้อื่นอย่างตั้งใจ	96.9	3.1
10. แสดงอาการเมินเฉยโดยไม่สนใจฟังหรือเบี่ยงเบนประเด็นของผู้อื่น	12.5	87.5
11. แสดงความเอื้ออาทรโดยแสดงออกถึงความเข้าใจต่อความรู้สึกนึกคิดของผู้อื่น	96.9	3.1
12. มีพฤติกรรมที่ยึดความคิดหรือประเด็นที่เป็นเรื่องของตนเอง	25	75
13. มีพฤติกรรมเชิงบวกในด้านการติดต่อสื่อสาร เช่น ให้การใส่ใจ ใช้สายตามหรืออารมณ์ที่สงบ หรือทำทางอื่นเชิงเข้าใจ	98	2
14. มีพฤติกรรมเชิงลบในด้านการติดต่อสื่อสาร เช่น แสดงสีหน้า หรือขมวดคิ้ว ไม่สบตา ง่วงหาว หรือมองนาฬิกา หรือพฤติกรรมอื่น	6.3	93.8
15. มีความเป็นเอกภาพภายในกลุ่ม	98	2

จากตารางที่ 4.5 ในเรื่องของบทบาทและพฤติกรรมของผู้นำทีมจากสังเกตของสมาชิกภายในทีมเห็นว่า ผู้นำทีมมีการกำหนดเป้าหมายของงานไว้อย่างชัดเจน มีพฤติกรรมเชิงบวกในด้านการติดต่อสื่อสารอย่างเหมาะสม รวมทั้งมีบทบาทในการสร้างความเป็นเอกภาพภายในกลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 98.0 รองลงมาได้แก่การให้กำลังใจหรือช่วยให้ผู้อื่นได้แสดงความคิดเห็น มีความเหมาะสมในการตัดสินใจระหว่างการดำเนินกิจกรรมกลุ่ม มีการรับฟังและตอบสนองต่อความคิดเห็นของผู้อื่นอย่างตั้งใจ แสดงความเอื้ออาทรโดยแสดงออกถึงความเข้าใจต่อความรู้สึกนึกคิดของผู้อื่น คิดเป็นร้อยละ 96.9 และสมาชิกเห็นว่า มีพฤติกรรมในการยกเหตุผลอ้าง หรือชักชวนเกลี้ยกล่อมให้คล้อยตามถึงร้อยละ 56.3 และสร้างความสับสนในการนำประเด็นที่ไม่เกี่ยวข้องมาอภิปราย ถึงร้อยละ 25

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่เรียนด้วยกระบวนการทำงานเป็นทีมที่มีการพัฒนาความสามารถในการเป็นผู้นำทีม

การวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มตัวอย่างที่เรียนโดยกระบวนการทำงาน เป็นทีมที่มีการพัฒนาความสามารถในการเป็นผู้นำทีม ได้นำคะแนนแบบทดสอบก่อนเรียนและคะแนนแบบทดสอบหลังเรียนของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 80 คน มาหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนรวมโดยหาค่า t-test ดังตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนและหลังเรียน ของกลุ่มตัวอย่างในการทำงาน เป็นทีม ที่มีการพัฒนาความสามารถในการเป็นผู้นำทีม (คะแนนเต็ม 25 คะแนน)

การทดสอบ	จำนวน นักศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{D}$	t-value
ก่อนเรียน	80	11.68	2.091	5.72	2.64**
หลังเรียน	80	17.40	2.309		

**p<.01

จากตารางที่ 4.6 การเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียน และหลังเรียนพบว่า คะแนนเฉลี่ยหลังเรียน ($\bar{X}$) เท่ากับ 17.40 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.091 คะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน ($\bar{X}$) เท่ากับ 11.68 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.309 มีคะแนนต่างกัน 5.72 คะแนน เมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนสอบทั้งสองครั้งโดยใช้ค่า t-test พบว่า การทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ ค่า t เท่ากับ 2.64 โดยมีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตอนที่ 5 วิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปผลการพัฒนาความสามารถในการเป็นผู้นำทีมด้วยชุดฝึกปฏิบัติ

การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปผลการพัฒนาความสามารถในการเป็นผู้นำทีมด้วยชุดฝึกปฏิบัติ จากคำถามปลายเปิด แบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่ความคิดเห็นของผู้นำทีม และความคิดเห็นของสมาชิกทีม ดังนี้

5.1 สรุปผลความคิดเห็นของผู้นำจากคำถามในเรื่องการนำความรู้ความเข้าใจไปปฏิบัติจริงขณะในการทำงานเป็นทีม หรือการรวมกลุ่ม ผลเป็นดังนี้

5.1.1 ปัญหา ขอบกพร่องในการฝึกปฏิบัติจริงเมื่อเข้ากลุ่ม ได้แก่

1) ทักษะการเป็นผู้นำในเรื่อง การวางแผน การตัดสินใจ บุคลิกภาพ ทักษะการพูดและการแสดงออกต่อที่ชุมชน การแก้ปัญหา การกระตุ้น จูงใจสมาชิกให้ร่วมมือกัน ทักษะการประสานงาน และประสานประโยชน์

2) ปัญหาในระหว่างการประชุมกลุ่ม ได้แก่ เวลาว่างไม่ตรงกัน สถานที่ไม่อำนวย และขาดความสามัคคีภายในกลุ่ม

5.1.2 ทักษะที่ผู้นำควรปรับปรุงแก้ไขหรือควรได้รับการฝึกฝนเพิ่มเติม ได้แก่ การวางแผน การกระตุ้น จูงใจสมาชิกทีมในการทำงานร่วมกัน การตัดสินใจ การพูด และการแสดงออกในที่ชุมชน

5.2 สรุปผลความเห็นของสมาชิกทีมจากคำถามปลายเปิด ในแบบบันทึกการสังเกตการทำงานและพฤติกรรมของผู้นำทีม มีเนื้อหาโดยสรุป ดังนี้

5.2.1 พฤติกรรมของผู้นำทีมที่เด่นๆ ได้แก่ มีการกำหนดเป้าหมายในการดำเนินการไว้อย่างชัดเจนและมีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย นอกจากนั้นมีการพุดจูงใจให้ช่วยกันทำงาน รวมทั้งมีการแบ่งงานกันทำอย่างชัดเจน และมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน รวมทั้งมีการสร้างความสามัคคีกันภายในกลุ่ม และรับฟังความคิดเห็นของทุกคนในกลุ่มเป็นอย่างดี มีบ้างที่นำประเด็นที่ไม่เกี่ยวข้องมาปะปนในการอภิปราย

5.2.2 ปัญหาที่พบในการทำงานเป็นทีม ปัญหาที่พบมากที่สุดคือ ความคิดเห็นที่ไม่ตรงกัน รองลงมาคือเวลาในการเข้ากลุ่มไม่ตรงกัน และมีเวลาน้อยไป รวมทั้งปัญหาในการแบ่งงานกันทำไม่ลงตัว นอกจากนั้นก็เป็นปัญหาบ้างเล็กน้อยในเรื่องการติดต่อประสานงาน และการติดต่อสื่อสารไม่ตรงกัน

5.2.3 สิ่งที่ผู้นำทีมควรดำเนินการเมื่อเข้ากลุ่มมากที่สุดได้แก่ การแบ่งงานที่ชัดเจน การรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกในทีม รองลงมาได้แก่ การตัดสินใจที่ชัดเจน แน่วแน่ และเด็ดขาด นอกจากนั้นเป็นเรื่องของการตรงต่อเวลา กล้าคิด กล้าทำ การติดต่อประสานงาน และการสร้างความสามัคคีภายในกลุ่ม จูงใจให้สมาชิกช่วยกันทำงาน และมีการวางแผนที่ดี

5.2.4 ทักษะของผู้นำทีมที่ควรปรับปรุง ได้แก่ การตัดสินใจ การพูด และการนำเสนอ งานต่อที่ชุมชน ความกระตือรือร้นในการทำงาน และการประสานงาน รวมทั้ง การมีภาวะผู้นำความรอบรู้ในการเป็นผู้นำ และการรอบรู้ในเนื้อหา

5.2.5 พฤติกรรมของผู้นำที่มีอิทธิพลต่อการทำงานของกลุ่ม ได้แก่ ความรับผิดชอบ การสร้างความสามัคคีภายในทีม การกระตุ้นให้สมาชิกทีมทำงาน และสร้างความเข้าใจให้ตรงกัน และสามารถให้คำปรึกษาแก่สมาชิกภายในกลุ่มได้ รวมทั้งตั้งใจในการทำงาน มีจุดมุ่งหมายในการทำงานที่ชัดเจน